

HÖGSKOLAN I BORÅS

**RIKTLINJER FÖR EXAMENSARBETE PÅ KANDIDATNIVÅ
I HUVUDOMRÅDET VÅRDVETENSKAP**

© Akademin för vård, arbetsliv och välfärd
Högskolan i Borås, augusti 2022

Allmänt

Examensarbetet på kandidatnivå i vårdvetenskap är ett självständigt arbete om 15 hp. I det ingår att genomföra en vårdvetenskaplig studie och redovisa denna enligt nedanstående anvisningar, samt att presentera och försvara detta arbete vid ett seminarium och att kritiskt granska och diskutera andra examensarbeten. Examensarbetet bedöms i relation till den enskilde studentens insats men genomförs i regel tillsammans med en annan student. Inför examensarbetet skall studenten ha tränat en rad färdigheter som behövs för att genomföra detsamma. Studenten skall ha tillägnat sig grundläggande kunskaper i vetenskaplig metod och ha förmåga att söka vetenskaplig litteratur, att strukturera ett material och att uttrycka sig i skrift.

Examensarbetet ingår i **huvudområdet vårdvetenskap** och är obligatoriskt för erhållande av **kandidatexamen** i huvudområdet. Examensarbetet skall ha en tydlig vårdvetenskaplig förankring i arbetets alla delar, se struktur för ämnet vårdvetenskap på Högskolan i Borås beskrivs nedan. Det kan antingen genomföras i anslutning till utbildning till sjuksköterska eller som fristående kurs. Om examensarbetet genomförs i sjuksköterskeutbildningen ska det vara inriktat mot den grundutbildade sjuksköterskans arbets- och ansvarsområde. I examensarbetet ska studenten, enligt högskolelagen, tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innefattar förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem, förmåga att följa kunskapsutvecklingen samt förmåga till kunskapsutbyte på vetenskaplig nivå (Högskolelagen (1992:1434) 1 kap 8 §, Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2: Examensordning).

Examensarbetets mål är att:

- ge fördjupade kunskaper inom ett avgränsat område inom det vårdvetenskapliga fältet
- ge grundläggande förmåga att söka, analysera, kritiskt granska och dra slutsatser från vetenskaplig litteratur
- ge grundläggande förmåga att tillämpa en vetenskaplig metod
- ge grundläggande förmåga att skriftligt och muntligt presentera, argumentera kring och kritiskt granska ett vetenskapligt arbete

Ämnesområde

Det valda ämnet med påföljande problemformulering och syfte utgör navet i examensarbetet. Studenten kan ge egna förslag men ämnen kan också komma från forskningsprojekt vid akademien eller från vårdverksamheten. Litteraturbaserade examensarbeten rekommenderas på kandidatnivå. **Observera att empiriska studier endast genomförs i undantagsfall på kandidatnivå och då företrädesvis inom ramen för pågående forskningsprojekt inom akademien.** Examensarbetet ska problematisera och påvisa hur hållbar utveckling kan skapas inom vårdande kontext såväl miljömässigt, socialt som ekonomiskt.

Det valda ämnet avgränsas och preciseras i en vårdvetenskapligt förankrad problemformulering och syfte, vilket i sin tur kan förtydligas i formuleringen av en eller flera frågeställningar. Syftet skall uppnås genom den studie som genomförs. I problemformuleringen klargörs varför den aktuella forskningen är väsentlig i vårdvetenskaplig mening, se struktur för vårdvetenskap på Högskolan i Borås nedan. Notera att en avgränsning är nödvändig. Inom ramen för 15 hp kan endast en mindre studie genomföras.

Litteraturgenomgång

Utifrån ett preliminärt syfte görs en genomgång av tidigare forskning inom området samt av vårdvetenskapliga teorier, begrepp och annat som kan ge stöd i det fortsatta arbetet. Fynden i samband med litteraturgenomgången kan leda till att problemformulering och syfte justeras eller omformuleras. Hur litteraturgenomgången ser ut hör delvis samman med vald metod. Det är en fördel om litteratursökning och inläsning sker parallellt med att studien planeras.

Metod

Val och tillämpning av relevant forskningsmetod skall visa att studenten tillägnat sig de kunskaper som innefattats i metodskolning på grundläggande nivå. Utifrån det formulerade syftet bestäms om studien skall genomföras inom ramen för ett litteraturbaserat examensarbete eller en empirisk (kvalitativ eller kvantitativ) studie. **Observera att empiriska studier endast genomförs i undantagsfall på kandidatnivå.**

Därefter väljs en metod för att genomföra studien, valet motiveras med stöd i metodlitteratur. Metoden innefattar vem eller vad som skall studeras, hur datainsamlingen skall gå till och hur insamlade data skall analyseras.

Etiska överväganden och tillstånd

- Empiriska studier på kandidatnivå prövas normalt sett inte av Etikprövningsmyndigheten. Även om empiriska studier på denna nivå inte behöver etikprövas gäller etikprövningslagens (och annan lagstiftnings) regler t.ex. för information och samtycke. Mall för forskningspersoninformation och information om EU:s dataskyddsförordning finns hos [Etikprövningsmyndigheten](#).
- Inför genomförandet av empiriska studier, som berör personal, närstående eller patienter inom vårdverksamhet, hämtas tillstånd från verksamhetsansvarig chef. Underlag för begäran om tillstånd är en projektplan, informationsbrev och samtyckesblankett. I ett bifogat brev skall tydligt framgå vem som söker tillstånd, utbildning, akademien samt vem som är handledare. Handledaren skall alltid godkänna projektplan och ansökan innan den sänds iväg. Som vägledande litteratur rekommenderas [God forskningssed](#) (Vetenskapsrådet, 2017).

Struktur för ämnet vårdvetenskap vid akademien för vård, arbetsliv och välfärd, institutionen för vårdvetenskap Högskolan i Borås

Vårdvetenskap vid akademien för vård, arbetsliv och välfärd, institutionen för vårdvetenskap vid Högskolan i Borås förankras teoretiskt inom humanvetenskap, och utgår från en helhetssyn på människor som vårdas eller arbetar inom vård i olika vård- och omsorgsverksamheter. Perspektivet bygger på en människosyn där det finns både vilja och förmåga att reflektera över hur en god och välfungerande vård ska utformas. Den humanvetenskapliga förankringen handlar om det angelägna och meningsfulla i att människan både kan ge och själv behöva vård under olika perioder av livet, med fokus på innebörd och mening.

Vårdvetenskap förstås som en professionsneutral akademisk vetenskap och teoretisk ämne som grundar sig i en vårdvetenskaplig kunskapstradition med ett tydligt patientperspektiv som grund för vårdandet. Patientperspektivet är centralt, men vidgas så att det även innefattar patientens familj och andra närstående. Vårdgivare med olika vårdprofessioner och vårddyrkesstudenter har också stor betydelse för ämnet, både för utveckling av vårdvetenskap som ämne och av vårdande. Begreppet vårdande förstås som en djupare dimension av vård, riktat mot ansvar och omsorg om den människa som är utsatt, sårbar och i behov av vård. Att ha patientperspektiv i vårdvetenskaplig mening, innebär att vårda utifrån den enskilda patientens situation och behov, vilket gör anspråk på att från vårdarens sida försöker att se, förstå och beskriva samt analysera och förklara hälsa, sjukdom, lidande och vård så som dessa aspekter erfars av människan.

Vårdvetenskap berör människan som patient i förhållande till hälsa, välbefinnande och lidande, och kunskapssynen präglas av helhetssyn på människan som patient. Den kunskap som är central i vårdvetenskapen är hur det är att leva med sjukdom och ohälsa. Centralt är också hur vårdare tillsammans med patienten kan lindra lidande och skapa förutsättningar som stödjer och stärker hälsa och välbefinnande. Människan som patient har ett värde i sig själv, är tänkande, kännande och handlande samt är ömsesidigt beroende och ansvarig för sig själv och andra i ett givet sammanhang. Människan som patient förstås som både existens och biologi, där sårbarhet, frihet och bestämdhet sammanflätas med varandra. Att drabbas av ohälsa och sjukdom utmanar människans existens vilket behöver beaktas i vårdandet. För att vården skall bli vårdande, i den mening att den stödjer och stärker hälsa och välbefinnande, krävs vårdvetenskaplig kunskap som beaktar ett patientperspektiv. Forskningen som bedrivs inom vårdvetenskap vid Högskolan i Borås riktar därför sitt intresse mot ovanstående för att bidra till vårdvetenskaplig kunskapsutveckling av betydelse i vårdande. **Exempel på meningsbärande begrepp för ämnet vårdvetenskap:**

Människan som patient

Existens och mening

Livsvärld

Frihet, bestämdhet och sårbarhet

Sammanhang

Patientperspektiv

Subjektiv och levd kropp

Hälsa/välbefinnande och lidande

Livsrytm

Livskraft, Livslust

Lidande (livslidande, sjukdomslidande, vårdlidande)

Vårdande

Vårdande miljö

Kommunikation, relation, samtal, möte

Delaktighet

Tillit

Värdighet, trygghet, integritet

Vårdande och lärande

Examensarbetets övergripande innehåll

Examensarbetet skrivs i [mall för examensarbete på kandidatnivå](#) i enlighet med svensk skriftspråksnorm, men det kan även skrivas på engelska efter samråd med handledare. Läs gärna kapitel 7 Att hantera språket i Friberg (2022). Referenshanteringen ska följa Harvard samt akademins riktlinjer (se sid. 5). En grundmodell är att examensarbetet ska innehålla:

- Titelblad
- Sammanfattning (max 250 ord, bakgrund, syfte, metod, resultat, slutsatser)
- Förord (om så önskas)
- Innehållsförteckning
- Inlägga (själva innehållet)
- Referenslista

Inlagan

Inlagan skall vara väl strukturerad och ordnad under följande rubriker:

Inledningen anger kort vad studien handlar om och kan innehålla något om varför studenten/studenterna är intresserade av det aktuella forskningsområdet. Här är det också möjligt att knyta an till en massmedial debatt, skönlitteratur, populärvetenskap eller dylikt.

Bakgrunden kartlägger tidigare forskning inom området. Är området stort rekommenderas en avgränsad fokusering kring problemområdet.

- Den första litteratursökningen utgår från en preliminär problemformulering. Det finns i princip alltid någon form av relevant litteratur.
- Artiklar med litteraturoversikter passar ofta bra i bakgrunden, men observera att det bara är resultatet av översikten som kan refereras till som primärkälla.
- Hittas väldigt få studier som kan relateras till problemformuleringen går det inte att genomföra en litteraturstudie.
- I bakgrunden kan det även finnas referenser till studier inom andra ämnen t.ex. medicin, psykologi, socialt arbete etc.
- Den vårdvetenskapliga ämnesförankringen skall vara väl synlig i form av att vårdvetenskapliga teorier, modeller och/eller begrepp som integreras i texten
- Den vårdvetenskapliga ämnesförankringen innebär att forskningsproblemet utgår från ett patientperspektiv, vilket även inkluderar ett vårdar- och närståendeperspektiv med fokus på *den vårdande vården*.
- Bakgrunden ska *inte* innehålla referat (avskrifter) ur läroböcker. Eventuella referenser (hänvisningar) till läroböcker ska vara specifika och kraftigt nedkortade. Är referensen en sekundärreferens ska detta framgå.
- Om bakgrunden är träffsäker och stringent får den gärna vara kort.

Förutom de gemensamma principer för bakgrund som beskrivits ovan gäller följande specifikt för litteraturbaserade examensarbeten:

- Bakgrunden kan till viss del innehålla samma artiklar som i resultatet (framförallt om dessa är centrala inom området) – men då framförallt beskrivna utifrån ett att- perspektiv och inte ett hur-perspektiv.

Bakgrunden ska landa i en problemformulering som på ett enkelt och lättbegripligt sätt leder till fram till syfte och eventuella frågeställningar.

Problemformuleringen identifierar ett vårdvetenskapligt problem och påvisar relevans för vad studien kommer att behandla och varför detta är viktigt att undersöka.

Syftet ska utgå från ett vårdvetenskapligt forskningsproblem som är tillräckligt avgränsat för att motivera en mindre studie. Inom ramen för sjuksköterskeutbildningen ska syftet ha hög relevans för den grundutbildade sjuksköterskans arbets- och ansvarsområde.

Eventuella frågeställningar kan ligga både före och efter syftet. Frågeställningar efter syftet ska bevaras i resultatet. Det går också att använda enbart syfte.

Metodbeskrivningen innehåller uppgifter om data, hur datainsamlingen gått till samt hur data har analyserats. Metodval ska motiveras.

- **Data** Här anges *vilken* typ av information (data) studien bygger på. I litteraturbaserade examensarbeten beskrivs den text som ligger till grund för analysen, exempelvis vetenskapliga artiklar. I empiriska studier beskrivs om studien bygger på intervjuer, observationer eller annat samt undersökningsgruppens sammansättning, ålder, kön etc. samt eventuellt bortfall.
- **Datainsamling** Här anges *hur* data har samlats in. För litteraturbaserad examensarbeten beskrivs hur sökningen gått till, sökord samt avgränsningar i form av inklusions- och exklusionskriterier. Sökstrategier beskrivs enligt vald metod för examensarbetet. Läs kapitel 6 om informationssökning i Friberg (2022). Valda artiklar redovisas i enlighet med bilaga 1. För intervjuer och observationer anges hur deltagarna valdes ut och informerades, var, hur länge, vilka frågor som ställts, bandinspelning, utskrift etc. För enkäter anges hur deltagarna valdes ut och informerades, utskick, kodning, påminnelser, registrering etc.
- **Kvalitetsgranskning** genomförs i enlighet med vald metod för examensarbetet. Förslagsvis kan granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier som presenteras i Friberg (2022) användas.
- **Dataanalys** Här beskrivs vilken typ av analys som genomförts, i detalj hur dataanalysen gått till, analysstegen samt vilken typ av resultat som kommer att presenteras i enlighet med vald metod för examensarbetet.
- **Etiska överväganden** I litteraturbaserade examensarbeten anges att inkluderad data (litteratur) antingen har hanterats och/eller hanteras i enlighet med god forskningssed. Beskriv detta och använd relevanta referenser. I empiriska examensarbeten anges hur information till deltagare hanterats etiskt (informationsbrev och samtyckesblankett läggs med som bilaga i examensarbetet), vilka överväganden som gjorts, samt hur deltagarnas integritet och hur konfidentialitet har bevarats.
- **Etiska ställningstaganden** behandlas i diskussionsavsnittet.

Resultatet ska besvara studiens syfte och redovisar vad studien kommit fram till. Presentationen av resultatet skall vara uppbyggd utifrån en strukturerad och logisk form i enlighet med vald metod för examensarbetet.

Diskussion Här diskuteras hur examensarbetet har genomförts. Resultatet jämförs med tidigare forskning. Egna reflektioner genomförs över det resultat som framkommit och resultatens praktiska tillämpning i vårdandet diskuteras. Viktigt är här att varken överskatta eller underskatta

de egna resultaten.

- Diskussionen inleds med en mycket kort resultatsammanfattning. Upprepningar undviks.
- Diskussionen ska följa en tydlig linje och fokusera huvudresultaten utifrån ett vårdvetenskapligt perspektiv.
- Detta kräver en utökad litteratursökning med en kritisk reflektion över huvudresultatens centrala aspekter i relation till tidigare forskning. Nya referenser ska alltså tillkomma.
- De resultat som framkommer bör diskuteras utifrån de vårdvetenskapliga begrepp och teorier som tagits upp i bakgrunden. Det egna resultatet bör alltså fördjupas med stöd i vårdvetenskapliga begrepp och teorier.
- Allt resultat behöver inte diskuteras utan de mest framträdande resultaten väljs ut och lyfts fram i diskussionen.
- Då det i bakgrunden är lämpligt att använda tratt-teknik för att snäva in ett problemområde till ett hanterbart syfte, kan det vara lämpligt med omvänd tratt-teknik i diskussionen. Diskussionen vidgas då till den i bakgrunden presenterade forskningen, teorierna och/eller eventuella begrepp.
- Reflektera över studiens resultat och dess betydelse för vårdande med stöd i relevant forskning och litteratur.
- Reflektera över studiens resultat och dess betydelse för hållbar utveckling med stöd i relevant forskning och litteratur.

Diskussionen skall även innehålla en metoddiskussion som präglas av en metodologisk medvetenhet och reflektioner avseende examensarbetets styrkor och svagheter. Vetenskaplig kvalitet så som trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet bör diskuteras med stöd av metodreferenser. Urvalet skall motiveras och tillämpningen av undersökningens resultat bör diskuteras. Läs gärna kapitel 27 Diskussion och kapitel 28 Vetenskaplig kvalitet i examensarbetet (Henricson, 2017).

Slutsatser här anges kort, beskrivande eller i punktform vilken betydelse examensarbetets resultat har ur ett vårdvetenskapligt patientperspektiv och hur det kan användas i vårdandet.

Referenser referenslistan följer [Harvardsystemet](#).

Några detaljer i referenshantering lämnas öppna i Harvardsystemet. Följande gäller för huvudområdet vårdvetenskap:

- Sida/sidor i källan där information har hämtats,
 - ska alltid anges för böcker, d.v.s. sidhänvisningar ska alltid finnas med i den löpande texten (Exempel: ”Enligt Repstad (2007, s. 11) så har de kvalitativa metoderna...”).
 - ska däremot inte anges för artiklar (Exempel: ”Enligt Elo och Kyngäs (2008) så har...”) utan där återfinns sidnummer i referenslistan.
- Initialer används istället för att skriva ut hela förnamnet på författaren i referenslistan.

Bilagor numreras och anges i texten.

Metoder för examensarbeten

Litteraturbaserade examensarbeten

Ett examensarbete på kandidatnivå genomförs företrädevis i form av ett **litteraturbaserat examensarbete** i enlighet med Friberg (2022) kapitel 9-15. Ett litteraturbaserat examensarbete skall ha ett tydligt vårdvetenskapligt fokus som förankras i examensarbetets samtliga delar.

Ett litteraturbaserat examensarbete kan bestå av en av följande sex modeller för examensarbete. Läs mer om hur Friberg (2022) kapitel 9-15, beskriver genomförande av respektive modell, och välj därefter lämplig modell. Följ därefter den valda modellens metod. I första hand rekommenderas litteraturöversikt.

- Begreppsanalys
- Analys av kvantitativ forskning
- Analys av kvalitativ forskning
- Litteraturöversikt
- Diskursanalys
- Narrativ analys

Förslag på fördjupande metodlitteratur

- Friberg, F. (red.) (2022), *Dags för uppsats*. 4. uppl.. Lund: Studentlitteratur.
- Henricson, M. (red). (2017). *Vetenskaplig teori och metod, från idé till examination inom omvårdnad*. 2. uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Dahlberg, K. (2014). *Att undersöka hälsa och vårdande*. Stockholm: Natur och kultur.
- Höglund Nielsen, B & Granskär, M. (2017). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. 3. uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Därutöver kan annan lämplig litteratur användas i samråd med handledare

Empiriska studier med kvalitativ ansats

I empiriska studier med kvalitativ ansats utgörs data av texter av olika slag. Det kan röra sig om transkriberade intervjuer eller dylikt. Däremot bör *inte* skönlitteratur och dylika texter fungera som data i en empirisk studie. Analysen kan vara innehållsorienterad (att) eller innebördsorienterad (hur). Mer tidskrävande kvalitativa metoder rekommenderas inte på denna nivå.

Lämplig metodlitteratur

- Elo, S. & Kyngäs, H (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107–115.
- Granheim, UH & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today* 24, 105–112.
- Lundman, B. & Hällgren Graneheim, U. (2017). Kvalitativ innehållsanalys. I Granskär, M. & Höglund-Nielsson, B. (red.), *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Henricson, M. (red). (2017). *Vetenskaplig teori och metod*. Uppl 2. Lund: Studentlitteratur.

Datainsamling

- Examensarbetet behöver inte bygga på en lika stor datamängd som publicerade studier. Storleksordningen kan ligga på 6-8 intervjuer och/eller observationstillfällen per examensarbete. För andra former av texter gäller en motsvarande mängd data.

Analys

- Analysen görs i enlighet med vald metod.
- I analysen ska de olika stegen bygga logiskt på varandra.
- Analysen kan antingen vara öppen utan att knyta an till någon teori, eller knuten till en teori, som i så fall utgör analysredskap. Teorin/analysredskapet ska beskrivas på ett kortfattat och enkelt sätt med korrekta referenser.
- Analysnivån får gärna vara enkel, men ska inte begränsas till att redogöra för vad informanterna sagt eller gjort. Den ska bygga på kondensation och abstraktion av data i enlighet med vald metod. Om teorier används som analysredskap ingår tolkning i analysarbetet. Det bör då tydligt framgå hur de data ser ut som en tolkning vilar på.

Resultatredovisning

- Resultatet presenteras i enlighet med vald metod t.ex. redovisas i *teman och eventuella subteman* som en form av ämne, stoff, huvudfråga, grundtanke, röd tråd, huvudsakligt innehåll, genomgående ämne, eller *kategorier och eventuella subkategorier* som en form av indelningsgrupper, klasser, fack, avdelningar och klassifikationer. Teman eller kategorier kan gärna presenteras översiktligt i tabellform eller i figur.
- Citat används för att *illustrera (befästa)* (inte ersätta) den analyserande texten. Citaten bör vara korta och användas sparsamt i det färdiga examensarbetet. (Däremot är det ofta fruktbart att arbeta med många citat under analysarbetet och i handledningssituationen).

Diskussion

- Diskussionen följer de gemensamma principer som tidigare beskrivits.
- Skriftlig information och samtycke till deltagarna i studien skall medfölja som bilagor.

Empiriska studier med kvantitativ ansats

I empiriska studier med kvantitativ ansats utgörs datainsamlingen av någon form av mätning. Det kan t.ex. röra sig om kodade svar på flervalfrågor. Analysen sker med beskrivande statistik.

Lämplig metodlitteratur

- Borg, E. & Westerlund, J. (2012). *Statistik för beteendevetare. Faktabok*. Stockholm: Liber.
- Wahlgren L. (2008). *SPSS steg för steg*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Henricson, M. (red). (2017). *Vetenskaplig teori och metod*. Uppl 2. Lund: Studentlitteratur.

Exempel på design

- Enkätundersökningar. Dessa kan t.ex. beskriva patienters, närståendes eller professionella vårdgivares uppfattningar av given vård. För studier av patienters tillfredsställelse med eller delaktighet i vården finns ofta färdiga validerade mätinstrument.

Datainsamling

- I examensarbetet ska det finnas en tydlig beskrivning av hur urvalsförfarandet har gått till.
- Examensarbetet behöver inte bygga på en lika stor datamängd som en publicerbar studie. Vid kvantitativ ansats kan storleksordningen vara 30-50 enkäter, journal- granskningar eller dylikt per examensarbete.

Analys

- Kan vara begränsad till beskrivande statistik, men den skall vara korrekt i relation till de data som analyseras.

Resultatredovisning

- Kvantitativa resultat presenteras översiktligt i tabellform eller figurer med beskrivande statistik. Resultatet redovisas även i brödtext.

Diskussion

- Diskussionen följer de gemensamma principer som tidigare beskrivits.
- Skriftlig information och samtycke till deltagarna i studien skall medfölja som bilagor.

Handledning och examination

- Varje examensarbete tilldelas en handledare. Handledning kan ske både individuellt (med varje studentpar) och i grupp om flera studenter.
- Handledaren har 20 klocktimmar till förfogande per examensarbete. I detta ska rymmas möten med studenten, inläsning av material till handledning samt eventuellt deltagande i slutseminarium.
- Handledaren är studenternas resursperson. För att få ut mesta möjliga av resursen bör studenten alltid lämna in skriftligt material med konkreta frågor i god tid i förväg och komma väl förberedd till handledning. Vid första handledningstillfället görs lämpligen en plan för hur handledningstiden ska fördelas.

Handläggning av examensarbete inför examination

Examensarbetskursen avslutas med ett slutseminarium med opponentskap (bilaga 4). Slutseminariet innebär en möjlighet för student/studenter att ta del av andras kritiska granskning, där examinatorns kommentarer är till för att ytterligare förbättra examensarbetet. Efter slutseminariet har student/studenter möjlighet att genomföra de förslag på revideringar som ges och därefter examineras examensarbetet. Krav på examensarbetet inför slutseminariet är att det inlämnade examensarbetet är bedömningsbart, dvs. fullständigt i alla delar såsom inledning, bakgrund, problemformulering, metod, resultat, diskussion och referenslista. Student/studenter stämmer med fördel av detta med sin handledare.

Datum för inlämnande och slutseminarium presenteras i Canvas. Genomförande av slutseminarium med opponentskap presenteras i bilaga 4. Under slutseminariet ger examinator de anvisningar över ändringar som krävs för ett godkänt arbete. Därefter har studenter fem arbetsdagar/vardagar (helfartstudier) eller tio arbetsdagar/vardagar (halvfartstudier) för att genomföra dessa ändringar. Examensarbetet skall därefter sändas till examinator via Ouriginal f.d Urkund för plagiatkontroll, se riktlinjer i Canvas. Studenten har ansvar att försäkra sig om att examinatorn erhållit examensarbetet efter plagiatkontroll. Om arbetet ej inkommer inom angiven tid, registreras underkänt i LADOK. Efter att det reviderade examensarbetet inkommit, har examinator femton arbetsdagar/vardagar på sig för att meddela betyg, Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd, till student och utbildningsadministratör. Betyg Godkänd eller Väl Godkänd registreras i LADOK när studenten har skickat in det godkända examensarbetet via webben för arkivering, se instruktioner i Canvas.

Vid underkänt betyg ger examinator skriftliga anvisningar till studenter och handledare avseende de ändringar som måste genomföras. Efter genomförda ändringar lämnar studenter åter in examensarbetet för ny bedömning, enligt överenskommelse om tidpunkt med examinator. Examinator gör ny bedömning vilket innebär att alla betygsnivåer kan erhållas.

Krav för Godkänd

För godkänt examensarbete på kandidatnivå krävs att:

- studenten uppfyller lärandemålen för examensarbetskursen
- examensarbetet är relevant för vårdande eller vårdvetenskapens utveckling

- sammanfattningen är relevant och följer mallen
- inledningen presenterar området och motiverar valet av ämne för examensarbetet
- bakgrunden beskriver översiktligt forskningsläget, relevanta vårdvetenskapliga teorier och/eller begrepp samt vårdvetenskapliga utgångspunkter, vilket utmynnar i en problemformulering
- syftet är forskningsbart, avgränsat och tydligt vårdvetenskapligt förankrat
- vald metod är relevant för syftet. Urval, datainsamling och analys finns adekvat beskrivna och motiverade. För empiriska studier gäller även etiska överväganden.
- resultatbeskrivningen är en strukturerad text som besvarar syftet
- diskussionen utgår från resultatet och knyter an till den forskning som presenterats i bakgrunden, samt till annan forskning, vårdvetenskapliga teorier och/eller begrepp som kan relateras till studiens resultat. Egna slutsatser och tolkningar av resultatet knyter an till relevanta delar av den grundutbildade sjuksköterskans arbets- och ansvarsområde när examensarbetet genomförs isjuksköterskeutbildningen
- diskussionen innehåller en metoddiskussion med relevanta metodreferenser samt reflektioner över studiens betydelse för vårdande
- examensarbetet är reflekterat och problematiserat utifrån hållbar utveckling och bidrag till vårdvetenskaplig kunskap
- examensarbetet är skrivet på god svenska (alt. engelska), är väl strukturerat och följer formatet för ett vetenskapligt arbete
- referenslistan, samt eventuella figurer och tabeller är korrekta.

Krav för Väl Godkänd

För väl godkänt examensarbete på kandidatnivå krävs dessutom att:

- studenten väl uppfyller lärandemålen för examensarbetskursen
- forskningsläget är grundligt behandlat och väl argumenterat för i bakgrunden, som också är väl förankrad och integrerad i en vårdvetenskaplig teoribildning. Bakgrunden landar på ett tydligt sätt i en problemformulering
- diskussionen är en reflektion över redovisat resultat i relation till tidigare forskning och den vårdvetenskapliga teoribildning som behandlats i bakgrunden vilket ska mynna ut i en fördjupning av resultatet
- kritiska reflektioner kring studiens relevans och betydelse för vårdande, samt förslag till fortsatt forskning tas upp
- väl grundade och argumenterade slutsatser
- examensarbetet är skrivet på korrekt, stringent och nyanserad svenska alt. engelska.
- texten knyter samman arbetets olika delar genom en tydlig organisation samt integrerar dem till en helhet som visar arbetets betydelse för utveckling av en vårdvetenskapligt förankrad vård. Texten är saklig och kommunicerar väl med läsaren.

Bilaga 1

Översikt av analyserad litteratur (artiklar, rapporter m.m.) när examensarbetet utgörs av ett litteraturbaserat examensarbete.

Författare Årtal Titel Tidskrift Land	Syfte	Metod	Urval (N)	Data- insamling & dataanalys	Etiska överväganden	Resultat

- De inkluderade studierna presenteras i bokstavsordning efter författare.
- Syftet anges på exakt samma sätt som i den aktuella artikeln.
- Studiens metod och urval beskrivs, dvs. vilken metod har använts, vilka och hur många deltagare ingick i studien, hur data samlades in och hur data analyserades.
- Under etiska överväganden beskrivs kort vilka etiska överväganden som har gjorts och om studien har etiskt godkännande.
- Resultatet presenteras mycket kort genom att redovisa huvudresultatet.

Riktlinjer för opponentskap under slutseminariet

En kritisk granskning av ett examensarbete innebär att det värderas utifrån dess förtjänster och brister. Målet är en konstruktiv dialog mellan granskare och författare, där såväl positiv som negativ kritik förs fram. Granskaren ansvarar för att granskningen följer en speciell struktur samt att tiden disponeras på ett lämpligt sätt. Den sammanlagda tiden för granskning är 60 minuter, varav ca 15 minuter för avslutande diskussion.

Som förberedelse kan granskaren genomarbeta arbetet med följande grundläggande frågor:

- Vilka är examensarbetets förtjänster?
- Är problemet avgränsat till ett vårdvetenskapligt problem?
- Är bakgrunden relevant (vårdvetenskaplig förankring, övriga teorier, tidigare forskning)?
- Är syftet klart formulerat?
- Är metoden lämplig avseende problemet?
- Har författarna motiverat val av metod?
- Är metoden använd på ett lämpligt sätt?
- Är syftet besvarat?
- Är resultatet väl underbyggt?
- Presenteras resultatet på ett begripligt och överskådligt sätt?
- Är diskussionen väl underbyggd?
- Är slutsatserna vårdvetenskapligt formulerade och förankrade?
- Hur har formalia hanterats (titel, disposition, språkbehandling, referenshantering osv.)?

Seminariet inleds med att examinator hälsar välkommen och presenterar författare, granskare samt titeln på det aktuella examensarbetet. Författaren ges tillfälle att framföra ev. rättelser. Ordet lämnas därefter över till granskarna varvid granskningen tar vid.

- Granskarna ger en kort beskrivande sammanfattning (ej värderande) av examensarbetet (max fem till tio minuter).
- Författarna tillfrågas om den givna sammanfattningen är korrekt uppfattad. Om inte så är fallet, kompletterar författarna granskarnas sammanfattning.
- Därefter går granskaren systematiskt igenom examensarbetet och ställer frågor till författarna. Genomgången sker i dialog mellan granskare och författare.
- Målet är en konstruktiv dialog mellan granskare och författare, där såväl positiv som negativ kritik samt eventuella förslag till förändringar förs fram.
- Efter den systematiska genomgången ges åhörarna tillfälle att ställa frågor. Examinator leder diskussionen.
- Avslutningsvis sammanfattar examinator seminariet och bedömer författarnas respektive granskarnas insatser.
- Därefter träffas examinator, författare och eventuellt också handledare, varvid examinator anger vad som krävs för att examensarbetet skall godkännas.

Opponentskapet bedöms av examinator. Om opponenternas insatser inte bedöms tillräckliga, skall den muntliga granskningen kompletteras med en skriftlig genomgång av ovan beskriven arbetsgång för opponentskap.